

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KONCESIJŲ ĮSTATYMO NR. I-1510 5, 14, 16, 26, 31, 60, 65, 66 STRAIPSNIŲ IR
5 PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2024 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Koncesijos vertė apskaičiuojama iki šio įstatymo 14 straipsnio 9 ir 10 dalyse **11 dalyje** nurodytų sprendimų priėmimo dienos ir gali būti tikslinama iki koncesijos suteikimo procedūros pradžios.“

2 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„14 straipsnis. Pagrindiniai koncesijos suteikimo principai ir tikslai

1. Suteikiančioji institucija turi teisę laisvai atlikti koncesijos suteikimo procedūrą, laikydamosi šio įstatymo, **Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo ir jų įgyvendinamųjų kitų** teisės aktų.

2. Koncesijos suteikiamos šio įstatymo III skyriuje nurodytais ~~koncesijų~~ **koncesijos** suteikimo būdais.

3. Koncesijos planuojamos strateginio valdymo sistemą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Jeigu šių teisės aktų nustatyta tvarka rengiamas investicijų projektas, kurį planuojama įgyvendinti suteikiant koncesiją, suteikiančioji institucija Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo tvarka rengia koncesijos projektą.

4. Koncesijų projektai gali būti konsoliduojami, jeigu įvertinus koncesijų projektų konsolidavimo poreikį ir galimybes nustatoma, kad planavimo dokumentuose nustatytiems tikslams pasiekti ir uždaviniams įvykdyti konsoliduojant koncesijų projektus pasiekama didesnė koncesijos taikymo socialinė ir ekonominė nauda, negu įgyvendinant pavienius koncesijų projektus. Iki priimant šio straipsnio 11 dalyje nurodytus sprendimus, konsolidavimo procese dalyvaujančios suteikiančiosios institucijos turi pasirašyti bendradarbiavimo sutartį, kurioje turi būti nurodoma:

1) suteikiančioji institucija, kuri bus atsakinga už konsoliduoto koncesijos projekto ir (ar) koncesijos dokumentų rengimą ir koncesijos suteikimo procedūros įvykdymą;

2) sprendimų, susijusių su koncesijos projekto parengimu ir įgyvendinimu, priėmimo tvarka, jeigu reikalingas bendras suteikiančiųjų institucijų ar jų atstovų sprendimas;

3) sprendimų dėl koncesijos projekto įgyvendinimo derinimo tvarka, jeigu reikalingas individualus kiekvienos suteikiančiosios institucijos sprendimas;

4) koncesijos suteikimo komisijos sudarymo, jos sprendimų derinimo ir priėmimo tvarka;

5) suteikiančiųjų institucijų teisės ir pareigos vykdant koncesijos sutartį;

6) ginčų sprendimo tvarka;

7) bendradarbiavimo sutarties pabaiga.

3.5. Suteikiančioji institucija užtikrina, kad, atliekant koncesijos suteikimo procedūras, nustatant laimėtoją ir vykdant koncesijos sutartį, būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo, skaidrumo, efektyvumo principų.

4.6. Koncesijos suteikimo procedūra negali būti vykdoma taip, kad būtų sudaromos palankesnės arba nepalankesnės sąlygos tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams arba tam tikriems darbams, prekėms ar paslaugoms.

5.7. Vykdydami koncesijos sutartis, koncesininkai ir jų subrangovai ar subtiekejai (toliau – subrangovai) turi laikytis aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įsipareigojimų, nustatytų Europos Sąjungos, nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ir šio įstatymo 5 priede nurodytose tarptautinėse socialinėse ir aplinkos apsaugos konvencijose.

6.8. Ekonominės veiklos vykdytojas privalo užtikrinti, kad jo pasitelkti subrangovai, vykdydami koncesijos sutartį, laikytųsi šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų.

7.9. Ekonominės veiklos vykdytojui turi būti perduota ekonominio pobūdžio vykdymo rizika, įskaitant tai, kad jis gali nesusigrąžinti investicijų ir darbų vykdymo ar paslaugų teikimo sąnaudų, neatsižvelgiant į tai, kad dalis rizikos gali tekti suteikiančiajai institucijai. Perduota rizikos dalis turi apimti realią atvirumo rinkos pokyčiams riziką (bet koks nuostolis, kurį gali patirti koncesininkas, nebūtų tik nominalus ar nedidelis). Ekonominio pobūdžio vykdymo rizika turi būti suprantama kaip atvirumo rinkos pokyčiams rizika ir gali apimti pasiūlos riziką arba paklausos riziką, arba abi šias rizikas kartu.

8.10. Koncesijos sutartyje gali būti nustatyta, kad koncesininkas už suteiktą koncesiją suteikiančiajai institucijai moka koncesijos mokestį.

9.11. Sprendimus dėl koncesijos ~~suteikimo~~ **projekto įgyvendinimo** tikslingumo, išskyrus sprendimus, nurodytus šio straipsnio 10 dalyje, **Vyriausybės nustatyta viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo tvarka** priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė), kai koncesija suteikiama valstybės vardu **koncesijos projektą įgyvendina Vyriausybės įgaliota suteikiančioji institucija**, arba savivaldybės taryba, kai koncesija suteikiama atitinkamos savivaldybės vardu **koncesijos projektą įgyvendina savivaldybės tarybos įgaliota suteikiančioji institucija**.

~~10. Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas) Vyriausybės siūlymu priima sprendimus dėl valstybės vardu suteikiamų koncesijų, pagal kurias Lietuva prisiima esminius valstybės turtinius įsipareigojimus (įskaitant galimą civilinę atsakomybę, atsirandančią pagal koncesijos sutartį), viršijančius 58 000 000 (penkiasdešimt aštuoni milijonai) eurų.~~

~~11.12. Suteikiančioji institucija Vyriausybės nustatyta viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo tvarka privalo gauti viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – Centrinės projektų valdymo agentūra) išvadą Investicijų įstatymo 15² straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyto Vyriausybės įgalioto viešojo juridinio asmens išvadas, nurodytą šio įstatymo 66 straipsnio 2 dalies 1 punkte, dėl koncesijos taikymo tikslingumo ir koncesininko atrankos dokumentų atitikties reikalavimams, nustatytiems šio viešojo juridinio asmens patvirtintuose viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo metodiniuose dokumentuose, taip pat ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Finansų ministerija) Vyriausybės įgaliotos institucijos išvadą dėl koncesijos sutarties projekto finansinių sąlygų vertinimo fiskalinės drausmės reikalavimų požiūriu poveikio valdžios sektoriaus deficitui ir skolai.~~

~~12.13. Mobilizacijos, karo, nepaprastosios padėties atveju ar kai Vyriausybė, įvertinusi riziką, kad veiksniai, dėl kurių buvo ar gali būti paskelbta mobilizacija, įvesta karo ar nepaprastoji padėtis, kelia grėsmę nacionaliniam saugumui, yra priėmusi sprendimą dėl Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 2¹ dalies nuostatos taikymo, suteikiančioji institucija paraiškos ar pasiūlymo vertinimui ir sutarties nutraukimui *mutatis mutandis* gali taikyti Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 2¹ dalies ir 90 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatas.“~~

3 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Koncesininkui koncesijos sutarties galiojimo laikotarpiu be atskiro konkurso gali būti perduotas valdyti, naudoti ir ~~jei~~ disponuoti patikėjimo teise **pagal patikėjimo sutartį**, ~~panaudos pagrindais~~ arba nuomos teisėmis valstybei, savivaldybei ir (ar) suteikiančiajai institucijai nuosavybės teise priklausantis turtas, reikalingas koncesijos sutarčiai įgyvendinti, įskaitant turtą, kuris pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybei. Koncesijos sutarčiai įgyvendinti koncesininkui gali būti suteiktos teisės naudotis kontinentiniu šelfu ir (ar) išskirtine ekonomine zona Baltijos jūroje, į kuriuos valstybė turi išimtinės teises, taip pat Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme nustatytais žemės gelmių ištekliais (įskaitant naudingąsias iškasenas), žemės gelmių ertmėmis ir kitais gamtos ištekliais.“

2. Pakeisti 16 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Valstybei, savivaldybei ir (ar) suteikiančiajai institucijai nuosavybės teise priklausančio turto, kuris koncesijos sutarties galiojimo laikotarpiui yra perduotas koncesininkui patikėjimo **teise pagal patikėjimo sutartį**, ~~panaudos~~ ar nuomos teisėmis, išskyrus trumpalaikį ir ilgalaikį kilnojamąjį valstybei, savivaldybei ir (ar) suteikiančiajai institucijai nuosavybės teise priklausančią turtą, kuris per koncesijos sutarties galiojimo laikotarpį bus visiškai nudėvėtas ir gali būti parduodamas koncesininkui už likutinę vertę, koncesininkas negali parduoti ar kitaip perleisti kitų asmenų nuosavybės, jo įkeisti ar kitaip suvaržyti ~~daiktines teises daiktinių~~ **daiktinių teisių** į jį, juo garantuoti, laiduoti ar kitu būdu juo užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių ~~įvykdymą~~ **įvykdymo**. Koncesininkui negali būti perduodama nuosavybės teisė į valstybės, savivaldybės ar suteikiančiosios institucijos turtą.“

3. Pakeisti 16 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Sprendimą dėl valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto perdavimo koncesininkui patikėjimo teise **pagal patikėjimo sutartį**, ~~panaudos pagrindais~~ arba nuomos teisėmis priima Vyriausybė ar savivaldybės taryba teisės aktu, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo, nustatyta tvarka. Valstybei arba savivaldybei nuosavybės teise priklausantis turtas, perduodamas koncesininkui, ir koncesininko teisės į tokį perduodamą turtą nustatomi **atitinkamai** Vyriausybės ~~ir (ar) arba~~ savivaldybės tarybos sprendime dėl koncesijos **projekto įgyvendinimo** tikslingumo. Tais atvejais, kai koncesininkui perduodamas suteikiančiajai institucijai nuosavybės teise priklausantis turtas, iki šioje dalyje nurodyto Vyriausybės ar savivaldybės tarybos sprendimo **priėmimo dienos** turi būti priimtas suteikiančiosios institucijos sprendimas dėl dalyvavimo įgyvendinant koncesiją ir suteikiančiajai institucijai nuosavybės teise priklausančio turto perdavimo koncesininkui.“

4. Pakeisti 16 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Koncesininko perimtas valdyti ir (ar) naudoti valstybei, savivaldybei arba suteikiančiajai institucijai nuosavybės teise priklausantis turtas, išskyrus žemę ar kitą turtą, kuris ~~pagal galiojančius įstatymus nėra~~ turto draudimo objektas, turi būti apdraustas visam koncesijos sutarties galiojimo laikotarpiui nuo visų galimų drausti draudžiamųjų įvykių koncesijos sutartyje nustatytais sąlygomis.“

4 straipsnis. 26 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 26 straipsnio 6 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) yra pažeidęs bent vieną iš šio įstatymo 14 straipsnio ~~5~~ **7** dalyje nurodytų aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų, kurį suteikiančioji institucija gali įrodyti bet kokiomis tinkamomis priemonėmis. Šiuo pagrindu suteikiančioji institucija gali pašalinti dalyvį iš koncesijos suteikimo procedūros, jeigu nuo pažeidimo padarymo dienos praėjo mažiau kaip vieni metai,“.

5 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnio 2 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) informacija, kad suteikiančioji institucija gali nuspręsti nesudaryti koncesijos sutarties su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių dalyviu, jeigu paaiškėja, kad pasiūlymas neatitinka šio įstatymo 14 straipsnio ~~5~~ **7** dalyje nustatytų reikalavimų,“.

6 straipsnis. 60 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 60 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:
 „2. Suteikiančioji institucija gali nesudaryti koncesijos sutarties su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių ekonominės veiklos vykdytoju, jeigu paaiškėja, kad pasiūlymas neatitinka šio įstatymo 14 straipsnio ~~5~~ **7** dalyje nustatytų reikalavimų.“
2. Pakeisti 60 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:
 „6. Koncesijos sutartyje turi būti nustatyta:
 - 1) koncesininko atliekamų darbų ir (ar) teikiamų paslaugų pobūdis ir mastas bei kitos sąlygos, apibūdinančios koncesijos sutarties dalyką;
 - 2) išankstinės koncesijos sutarties įsigaliojimo sąlygos, **jeigu tokių yra**;
 - 3) koncesijos sutarties šalių teisės, ~~ir~~ pareigos bei atsakomybė;
 - 4) **investicijų dydis, investicijų ir suteikiančiosios institucijos įsipareigojimų finansavimo šaltiniai**;
 - ~~4)5)~~ koncesijos sutarties ~~įvykdymo terminai~~ **terminas**, laikantis šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytų sąlygų, **ir jo pratęsimo sąlygos, jeigu dėl jų buvo susitarta**;
 - ~~5)6)~~ rizikos, susijusios su koncesijos sutartyje nustatytais šalių įsipareigojimais, pasidalijimas tarp koncesijos sutarties šalių;
 - 7) **teisių, pareigų ir rizikos pasidalijimas, kai koncesijų projektai yra konsoliduoti**;
 - ~~6)8)~~ koncesininkui suteikiamos išimtinės teisės, jeigu tokios teisės yra numatytos Lietuvos Respublikos įstatymuose;
 - ~~7)9)~~ šalių teisės į turtą, kuris bus sukuriamas, naudojamas, keičiamas, valdomas, prižiūrimas ar perduodamas arba kuriuo bus naudojama si teikiant paslaugas ar atliekant darbus pagal koncesijos sutartį, ir dėl to atsirandančios pareigos;
 - 10) **koncesijos sutartyje nurodomiems turtui ir teikiamoms paslaugoms taikomi kokybiniai ir kiekybiniai (tinkamumo) reikalavimai**;
 - ~~8)11)~~ apribojimai ar sąlygos, taikomi keičiantis kontrolę, kaip apibrėžta Konkurencijos įstatyme, suteikiančios koncesininko kapitalo dalies savininkams (ar kitaip keičiantis koncesininką kontroliuojantiems asmenims);
 - ~~9)12)~~ koncesijos mokesčio, koncesininko mokamo suteikiančiajai institucijai ir (ar) suteikiančiosios institucijos mokamo atlygio koncesininkui tvarka, jeigu taikoma;
 - ~~10)13)~~ stebėsenos, **baudų** ir išskaitų mechanizmas, jeigu tai numatoma, **ataskaitų teikimo tvarka**;
 - ~~11)14)~~ prievolių įvykdymo terminai;
 - ~~12)15)~~ prievolių įvykdymo **užtikrinimo būdai** ~~užtikrinimas~~;
 - 16) **reikalavimas koncesininkui sudaryti jam perduoto valdyti ir naudoti valstybei, savivaldybei ar suteikiančiajai institucijai nuosavybės teise priklausančio turto arba naujai sukurto turto draudimo sutartis**;
 - 17) **koncesininko atsakomybė už trečiųjų asmenų prievolių įvykdymą, jeigu koncesininkas įsipareigojimams pagal koncesijos sutartį vykdyti pasitelkia trečiuosius asmenis**;
 - ~~13) 18)~~ koncesijos sutarties peržiūros sąlygos ar pasirinkimo galimybės, **jeigu tai numatoma**;
 - ~~14) 19)~~ aplinkybės, kuriomis suteikiančioji institucija ar ~~trečysis~~ **trečiasis** asmuo gali (laikinais ar kitaip) perimti bet kurios koncesininko pareigos įgyvendinimą, siekiant užtikrinti efektyvų ir nenutrūkstamą paslaugų teikimą tuo atveju, kai koncesininkas padaro esminį savo prievolių pagal koncesijos sutartį pažeidimą, jeigu tai numatoma;
 - ~~15) 20)~~ ginčų sprendimo tvarka;
 - ~~16) 21)~~ kas yra laikoma esminiais sutarties pažeidimais;
 - ~~17) 22)~~ koncesijos sutarties nutraukimo tvarka, pagrindai, įskaitant pagrindus, numatytus šio įstatymo 63 straipsnyje, ir koncesijos sutarties nutraukimo pasekmės;
 - ~~18) 23)~~ subrangovai, jeigu, vykdant koncesijos sutartį, jie pasitelkiami, ir jų keitimo tvarka;

24) reikalavimas koncesininkui įsteigti juridinį asmenį koncesijos sutartiniams įsipareigojimams įvykdyti, jeigu tai numatoma koncesininko atrankos dokumentuose;

25) reikalavimas koncesininkui kartu su suteikiančiąja institucija įsteigti koncesininko kontroliuojamą juridinį asmenį koncesijos sutartiniams įsipareigojimams įvykdyti, jeigu, atsižvelgus į koncesijos sutarties dalyką, numatomą investicijų dydį ir rizikos pasidalijimą tarp koncesijos sutarties šalių, tai numatoma koncesijos dokumentuose. Šiame punkte nurodyta juridinio asmens kontrolė suprantama taip, kaip ji apibrėžta šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje;

26) informacijos apie koncesijos sutarties sudarymą ir vykdymą viešinimo tvarka;

19) 27) kitos šiame įstatyme nurodytos sąlygos.“

7 straipsnis. 65 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 65 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Už koncesijos sutarties sudarymą ir jos sąlygų vykdymą atsakinga suteikiančioji institucija, **kuri ši institucija Vyriausybės nustatyta tvarka privalo pateikti Finansų ministerijai informaciją apie koncesijos projektus ir koncesijos sutarčių vykdymą įgyvendinimą privalo pateikti Investicijų įstatymo 15² straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytam Vyriausybės įgaliotam viešajam juridiniam asmeniui finansų ministro nustatyta viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo ir viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarčių vykdymo ataskaitų rengimo tvarka.**“

2. Pripažinti netekusia galios 65 straipsnio 5 dalį.

~~5. Finansų ministerija sistemina, kaupia ir saugo duomenis apie valstybės ir savivaldybės vardu suteiktų koncesijų įgyvendinimą, teikia Vyriausybei sudarytų koncesijos sutarčių ir jų įgyvendinimo ataskaitą.~~

8 straipsnis. 66 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 66 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„66 straipsnis. Viešųjų pirkimų tarnybos ir ~~Centrinės projektų valdymo agentūros funkcijos~~“.

2. Pripažinti netekusia galios 66 straipsnio 2 dalį.

~~2. Viešojo įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra:~~

~~1) Vyriausybės nustatyta tvarka teikia išvadą suteikiančiosioms institucijoms dėl koncesijos projekto socialinės ir ekonominės naudos;~~

~~2) konsultuoja suteikiančiąsias institucijas planuojant koncesijas, rengiant investicijų projektus, koncesininko atrankos dokumentus, vykdant koncesininko atranką ir vykdant koncesijos sutarčių priežiūrą, rengia metodines rekomendacijas koncesijų planavimo ir koncesijos sutarčių įgyvendinimo klausimais. Šioje dalyje nustatyta veikla yra finansuojama iš Finansų ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir (ar) kitų lėšų.~~

9 straipsnis. 5 priedo pakeitimas

Pakeisti 5 priedo pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS KONCESIJŲ ĮSTATYMO 14 STRAIPSNIO 5 7 DALYJE NURODYTŲ TARPTAUTINIŲ SOCIALINIŲ IR APLINKOS APSAUGOS KONVENCIJŲ SARAŠAS“.

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2024 m. liepos 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir finansų ministras iki 2024 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pradėti rengti arba įgyvendinti koncesijų projektai rengiami ir įgyvendinami pagal teisės aktų, reglamentuojančių viešojo ir privataus sektorių

partnerystės projektų rengimą ir įgyvendinimą, nuostatas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas